

Parlamentul României

Senat

Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări

București, 14/04/2011
Nr. XIX/143

RAPORT

asupra propunerii legislative privind instituirea unui regim juridic distinct și temeinic fundamentat pentru categoriile diferite de drepturi bănești cuvenite victimelor regimului totalitar comunist

În conformitate cu prevederile art. 68 din Regulamentul Senatului, cu modificările ulterioare, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, prin adresa nr. L175 din 15 februarie 2011, a fost sesizată de către Biroul permanent al Senatului, în vederea dezbaterii și elaborării raportului, asupra **Propunerii legislative privind instituirea unui regim juridic distinct și temeinic fundamentat pentru categoriile diferite de drepturi bănești cuvenite victimelor regimului totalitar comunist**, inițiatori: **Cristian Horia - deputat PNL; Dobre Ciprian Minodor - deputat PNL; Gabor Gheorghe - deputat PNL; Horj Pavel - deputat PNL; Motreanu Dan-Ștefan - deputat PNL; Nicolăescu Gheorghe-Eugen - deputat PNL; Palașcă Viorel - deputat PNL; Pieptea Cornel - deputat PNL; Popa Octavian-Marius - deputat PNL; Știrbu Gigel-Sorinel - deputat PNL; Stroe Radu - deputat PNL.**

Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități au avizat negativ propunerea legislativă, iar Comisia pentru muncă, familie și protecție socială a transmis aviz favorabil.

Consiliul Legislativ a analizat propunerea legislativă și a avizat favorabil având anumite observații și propuneri.

Prin punctul de vedere exprimat, **Guvernul nu susține** adoptarea acestei inițiative legislative.

Propunerea legislativă are ca **obiect de reglementare** instituirea unui regim juridic distinct referitor la drepturile cuvenite victimelor regimului comunist, prin stabilirea principalelor categorii de drepturi de care beneficiază acestea, precum și prin intervenții asupra Legii nr.221/2009 și a Decretului-lege nr.118/1990.

În cadrul dezbaterilor, membrii Comisiei juridice au arătat faptul că prezenta inițiativă legislativă se constituie într-o măsură reparatorie pentru prejudiciile morale, suferințele fizice și/sau măsurile administrative cu caracter politic suferite de persoanele îndreptățite la primirea de despăgubiri, compensații bănești, conform acestei propuneri.

Propunerea legislativă face parte din categoria **legilor ordinare**, potrivit prevederilor art. 76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

La dezbaterile propunerii au participat, în conformitate cu prevederile art. 61 din Regulamentul Senatului, cu modificările ulterioare, domnii: Iulian Constantin, Jijie Gheorghe și Ioan Lucian, reprezentanți ai Federației Române a Foștilor Deținuți Politici- Luptători Anticomuniști.

Observațiile depuse de F.R.F.D.P.L.A. referitoare la propunerea legislativă au fost însușite și depuse ca amendamente în cadrul lucrărilor de domnii senatori: Adrian Țuțuianu, Ioan Chelaru și Ion Rușeț. Toate amendamentele au fost adoptate de comisie, fiind cuprinse în anexa parte integrantă a acestui raport.

La lucrările comisiei au fost prezenți 8 senatori, din totalul de 11 membri ai comisiei. Raportul comisiei a fost adoptat cu majoritatea voturilor celor prezenți.

Potrivit art. 75 alin.(1) din Constituția României, republicată, și ale art. 88 alin.(7) pct.1 din Regulamentul Senatului, cu modificările ulterioare, Senatul este primă Cameră.

În urma dezbaterii din cadrul ședinței din data de 12 aprilie 2011, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări **propune admiterea cu modificări** a inițiativei legislative.

Președinte,

Senator Toni Greblă

Secretar,

Senator Florin Mircea Andrei

Amendamente la
Propunerea legislativă privind instituirea unui regim juridic distinct și
temeinic fundamentat pentru categoriile diferite de drepturi bănești
cufenite victimelor regimului totalitar comunist, adoptate de Comisia juridică

Nr. crt.	Text propunere legislativă	Text adoptat de Comisie	Observații
1.	Lege privind instituirea unui regim juridic distinct și temeinic fundamentat pentru categoriile diferite de drepturile bănești cuvenite victimelor regimului totalitar comunist	Lege privind regimul juridic al drepturilor cuvenite victimelor regimului totalitar comunist	Amendament adoptat de membrii Comisiei cu majoritate de voturi.
2.	Art. 1.(1) Statul român recunoaște că regimul totalitar comunist din România s-a făcut vinovat de crime imprescriptibile împotriva umanității, săvârșite împotriva cetățenilor români.	nemodificat	

	<p>asistență medicală, scutirile de la plata anumitor taxe și alte asemenea drepturi expres reglementate de lege în favoarea victimelor.</p> <p>(5) Este interzisă ~~interzisă~~ diminuarea oricăroră dintre aceste drepturi, pe considerentul exercitării lor concomitente, deoarece scopurile pentru care acestea au fost recunoscute sunt distincte.</p>	<p>nemodificat</p> <p>(5) Este interzisă diminuarea oricăroră dintre aceste drepturi, pe considerentul exercitării lor concomitente, deoarece scopurile pentru care acestea au fost recunoscute sunt distincte.</p>	<p>Amendament adoptat de membrii Comisiei cu majoritate de voturi</p>
<p>4.</p>	<p>Art. 3. (1) Statul își asumă răspunderea pentru prejudiciile morale cauzate prin condamnările cu caracter politic pronunțate de justiția statului totalitar comunist, în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 , condamnări pe care le declară vădit nedrepte, recunoscând dreptul ~~victimelor condamnărilor politice, precum și familiilor acestora,~~ la compensații bănești pentru ~~toate~~ daunele morale cauzate ~~datorită~~ acestor condamnări.</p> <p>(2) Statul își asumă răspunderea pentru prejudiciile morale cauzate prin măsurile administrative cu caracter politic dispuse de autoritățile statului totalitar comunist, în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 , măsuri pe care le declară vădit abuzive, recunoscând dreptul victimelor măsurilor administrative politice, ~~precum și familiilor acestora,~~ la compensații bănești pentru ~~toate~~ daunele morale cauzate ~~datorită~~ acestor măsuri.</p> <p>(3) Compensațiile bănești pentru prejudiciile morale suferite de ~~victimele regimului totalitar comunist~~ se impun a fi acordate în mod necesar și urgent, în scopul</p>	<p>Art. 3.- (1) Statul își asumă răspunderea pentru prejudiciile morale cauzate prin condamnările personale cu caracter politic, pronunțate de justiția statului totalitar comunist, în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, condamnări pe care le declară vădit nedrepte, recunoscând dreptul persoanelor condamnate politic la compensații bănești și indemnizații de securitate socială, pentru daune morale cauzate de aceste condamnări.</p> <p>(2) Statul își asumă răspunderea pentru prejudiciile morale cauzate prin măsurile administrative cu caracter politic dispuse de autoritățile statului totalitar comunist, în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, măsuri pe care le declară vădit abuzive, recunoscând dreptul victimelor măsurilor administrative politice la indemnizații de securitate socială prevăzute în Decretul-lege nr. 118/1990.</p> <p>(3) Compensațiile bănești pentru prejudiciile morale suferite prin condamnare personală cu caracter politic se impun a fi acordate în mod necesar și urgent în scopul</p>	<p>Amendament propus de senatorii: Adrian Țuțuianu, Ioan Chelaru și Ion Rușeț Ți adoptat de Comisie cu majoritate de voturi.</p>

<p>primordial de a alina suferințele profunde și de durată rezultate din încălcarea gravă a celor mai importante drepturi subiective nepatrimoniale ale victimelor, reprezentând valori fundamentale care definesc însăși personalitatea umană, precum: dreptul la libertate fizică; dreptul de a nu fi supus la tortură, tratamente inumane și degradante; dreptul la integritate fizică și la sănătate; dreptul la demnitate, onoare, reputație; dreptul la libertatea de conștiință; dreptul la viața de familie; dreptul de a nu fi supus la muncă forțată; dreptul la liberă circulație; dreptul de a nu fi discriminat pe criterii politice; dreptul la viață privată și secretul corespondenței.</p> <p>(4) Aceste compensații bănești pentru prejudiciile morale îndeplinesc o funcție principală compensatorie pentru suferințele deosebite și de lungă durată ale victimelor, funcție manifestată prin contribuirea: la îndreptarea răului ce le-a fost făcut, la ușurarea și micșorarea efectelor negative ale suferințelor, la ajutorul pentru consolarea și apropierea spre o stare minim echilibru și normalitate a victimelor. Aceste compensații bănești nu se confundă cu măsurile legale nepatrimoniale ce au ca scop exclusiv oferirea doar a unei satisfacții morale, pur declarative, cum sunt anularea simbolică a condamnărilor politice executate sau recunoașterea calității onorifice de luptător în rezistența anticomunistă.</p> <p>(5) Statul recunoaște că aceste compensații bănești, pentru prejudiciile morale cauzate datorită condamnărilor cu caracter politic și măsurilor administrative cu caracter</p>	<p>primordial de a alina suferințele profunde și de durată rezultate din încălcarea gravă a celor mai importante drepturi subiective nepatrimoniale ale victimelor, reprezentând valori fundamentale care definesc însăși personalitatea umană, precum: dreptul la libertate fizică; dreptul de a nu fi supus la tortură, tratamente inumane și degradante; dreptul la integritate fizică și la sănătate; dreptul la demnitate, onoare, reputație; dreptul la libertate de conștiință; dreptul la viața de familie; dreptul la a nu fi supus la muncă forțată; dreptul la liberă circulație; dreptul de a nu fi discriminat pe criterii politice; dreptul la viață privată și secretul corespondenței</p> <p>nemodificat</p> <p>nemodificat</p>	
--	---	--

	<p>politic, nu pot fi mai mici decât compensațiile de aceeași natură recunoscute de legislația în vigoare pentru persoanele condamnate pe nedrept, cele care au fost lipsite de libertate în mod nedrept, cele care au fost supuse la tortură și tratamente inumane, cele care au fost supuse unui regim de exterminare programată și unui genocid social, respectiv cele care au făcut obiectul unor măsuri administrative prin abuz de putere.</p>		
5.	<p>Art. 4. (1) Indemnizațiile lunare reglementate de prevederile art. 4 și art. 5 din Decretul - Lege nr. 118/1990 constituie în mod exclusiv drepturi de securitate socială, acordate în scopul ocrotirii sociale a victimelor regimului totalitar comunist, care, datorită persecuțiilor politice, vădit nedrepte, au fost private de libertate, iar ulterior, au fost grav discriminate social și profesional, ceea ce a avut ca efect limitarea și restrângerea majoră a veniturilor materiale ale acestora și ale familiilor lor, timp îndelungat, în toată perioada comunistă. De asemenea, se are în vedere faptul că deținuții politici au depus muncă forțată perioade îndelungate, în condiții deosebit de grele, pentru care nu au fost niciodată remunerați, iar statul a profitat de munca acestora.</p> <p>(2) Indemnizațiile prevăzute de dispozițiile Decretului - Lege nr. 118/1990 nu constituie compensații bănești pentru daune morale, fiind acordate prin decizii ale organelor județene de specialitate ale Ministerului Muncii,</p>	<p>nemodificat</p> <p>nemodificat</p>	

	Familiei și Protecției Sociale și sunt suportate de la bugetul de stat, prin bugetul acestui minister. Plata acestor indemnizații se efectuează de casele județene de pensii.		
6.	<p>Art. 5. Legea nr. 221/2009 se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>1. După alineatul (1) al art.2 se introduce alineatul (2), cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Ca urmare a înlăturării tuturor efectelor hotărârilor judecătorești de condamnare cu caracter politic, se naște dreptul la compensații bănești pentru daune morale și la despăgubiri pentru prejudiciile materiale în favoarea victimelor regimului totalitar comunist sau a moștenitorilor acestora. Acest drept la compensații și despăgubiri se consideră transmis de drept moștenitorilor – soțul sau descendenții până la gradul al doilea, ai titularilor decedați înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi”.</p>	alin.(2) se elimină	Amendament propus de senatorii: Adrian Țuțuianu, Ioan Chelaru și Ion Rușeț Ți adoptat de Comisie cu majoritate de voturi.
7.	<p>2. Alineatul 1 al art. 5 va avea următorul cuprins:</p> <p>(1) Orice persoană care a suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic, precum și, după decesul acestei persoane, moștenitorii acesteia soțul sau descendenții acesteia până la gradul al II-lea inclusiv, pot solicita</p>	<p>Alineatul 1 al art. 5 va avea următorul cuprins:</p> <p>(1) Orice persoană care a suferit condamnări cu caracter politic, în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, poate solicita instanței competente în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligarea statului la:</p>	Amendament propus de senatorii: Adrian Țuțuianu, Ioan Chelaru și Ion Rușeț Ți adoptat de Comisie cu majoritate de voturi.

	instanței competente, în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligarea statului la:		
8.	<p>3. <i>Litera a) a art. 5 alin. (1) va avea următorul cuprins:</i></p> <p>a) acordarea de compensații bănești pentru prejudiciile morale cauzate datorită detenției politice personale, a soțului sau a ascendentului, ori datorită măsurii administrative cu caracter politic, personale, a soțului sau a ascendentului, constând într-o sumă egală cu echivalentul a 300 de euro pentru fiecare zi de condamnare, respectiv cu echivalentul a 200 de euro pentru fiecare zi de măsură administrativă. Compensația totală nu poate depăși 400.000 de euro.</p>	<p>3. <i>Litera a) a art. 5 alin. (1) va avea următorul cuprins:</i></p> <p>a) acordarea de compensații bănești pentru prejudiciile morale, cauzate de detenția politică personală, constând într-o sumă egală cu echivalentul a 24 de mii de euro pentru fiecare an de condamnare efectuat. Pentru sume convenite mai mari de 100 de mii de euro plata se face în două tranșe egale, în interiorul a doi ani după pronunțarea hotărârii judecătorești definitive și irevocabile.</p>	Amendament propus de senatorii: Adrian Țuțuianu, Ioan Chelaru și Ion Rușeț Ți adoptat de Comisie cu majoritate de voturi.
9.	<p>4. <i>După litera a) a art. 5 alin. (1) se introduce litera a¹ cu următorul cuprins:</i></p> <p>a¹) acordarea de compensații bănești pentru prejudiciile morale cauzate datorită condamnării politice, după eliberarea din detenție sau după încetarea măsurii administrative, în urma persecuțiilor politice subsecvente, respectiv pentru prejudiciile morale cauzate moștenitorilor datorită decesului în detenție. Aceste compensații bănești se apreciază, în echitate, de către instanțele judecătorești competente, conform normelor și principiilor aplicabile ocrotirii victimelor faptelor ilicite, proporțional cu gravitatea și numărul suferințelor cauzate, fără a se depăși limita unei sume rezonabile”.</p>	lit.a ¹) se elimină	Amendament propus de senatorii: Adrian Țuțuianu, Ioan Chelaru și Ion Rușeț Ți adoptat de Comisie cu majoritate de voturi.

	<p>5. La art. 5 se introduce alin. (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Cauzele, care au ca obiect acordarea drepturilor prevăzute la alin. (1), inclusiv căile legale de atac, se judecă de urgență și cu precădere, termenele de judecată neputând fi mai mari de 14 zile. Hotărârile motivate se comunică părților în termen de cel mult 14 zile de la pronunțare”.</p>	nemodificat	
10.	<p>6. La art. 5 se introduce alin. (1²) cu următorul cuprins:</p> <p>„ (1²) Reclamanții, din cauzele care au ca obiect acordarea drepturilor prevăzute la alin. (1), nu sunt obligate să facă dovada cu martori a faptelor notorii, precum sunt cele reținute în Raportul final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România.</p>	nemodificat	
11.	<p>7. Alineatul 2 al art. 5 va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Hotărârile pronunțate de tribunale, în temeiul alin. (1), sunt supuse apelului, la curțile de apel. Înalta Curte de Casație și Justiție va soluționa recursurile împotriva hotărârilor curților de apel, asigurând unificarea practicii judiciare în materie și verificând caracterul echitabil al compensațiilor acordate. În această materie, în cazul desființării sau casării hotărârii, instanța de control va rejudeca cauza, nefiind permisă trimiterea cauzei spre rejudecare”.</p>	nemodificat	

	<p>8. La art. 5 se introduce alin. (2) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Hotărârile judecătorești pronunțate sunt puse în executare cu celeritate de Ministerul Finanțelor Publice, prin direcțiile sale județene. Compensațiile bănești pentru prejudiciile morale sunt suportate din fondurile privind despăgubirile civile datorate de Statul român, în baza hotărârilor judecătorești”.</p>	nemodificat	
12.	<p>Art. 6. Prevederile art. XIII din Legea nr. 202/2010 se abrogă.</p>	nemodificat	
13.	<p>Art. 7. Decretul – Lege nr. 118/1990 se completează prin introducerea art. 16, cu următorul cuprins:</p> <p>„Art. 16. (1) Indemnizațiile reglementate de prezentul decret-lege constituie drepturi de securitate socială, stabilite de organele județene competente ale Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și sunt suportate de la bugetul de stat, prin bugetul acestui minister. Plata acestor indemnizații se efectuează de casele județene de pensii.</p>	nemodificat	
14.	<p>(2) Aceste indemnizații sunt acordate în scopul ocrotirii sociale a victimelor regimului totalitar comunist, care, datorită persecuțiilor politice, vădit nedrepte, au fost private de libertate , iar ulterior, au fost grav discriminate social și profesional, ceea ce a avut ca efect limitarea și restrângerea majoră a veniturilor materiale ale acestora</p>	nemodificat	

	și ale familiilor lor, timp îndelungat, în toată perioada comunistă. De asemenea, se are în vedere faptul că deținuții politici au depus muncă forțată perioade îndelungate, în condiții deosebit de grele, pentru care nu au fost niciodată remunerați, iar statul a profitat de munca acestora.		
15.	(3) Este interzisă luarea în considerare a acestor drepturi de securitate socială în scopul diminuării altor drepturi bănești recunoscute distinct prin lege titularilor, precum dreptul la compensațiile bănești pentru prejudicii morale, cuvenite victimelor regimului totalitar comunist".	nemodificat	
16.	Art. 8. Raportul final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România va fi publicat în Monitorul Oficial al României, partea a III-a, prin grija Președinției României.	nemodificat	
17.	Art. 9. Legea nr. 221/2009 se va republica, dându-se textelor numerotarea corespunzătoare rezultată în urma prezentelor modificări și completări.	Art.9.- Legea nr.221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.396 din 11 iunie 2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele aduse prin prezenta lege se va republica, dându-se textelor o nouă numerotare.	Amendament de tehnică legislativă, adoptat cu majoritate de voturi de membrii Comisiei.